

Metinė ataskaita. OLAF tyrimai atskleidė, kad su sukčiavimu ir pažeidimais susiję daugiau kaip 600 mln. EUR

2022 m. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) apsaugojo 600 mln. EUR ES mokesčių mokėtojų pinigų, rekomenduodama susigrąžinti į ES biudžetą daugiau kaip 426 mln. EUR su sukčiavimu ir pažeidimais susijusių lėšų ir apsaugodama dar 200 mln. EUR. OLAF taip pat sustabdė keletą kontrabandos, klastojimo ir sukčiavimo muitais schemų, padėjo užtikrinti ES prekybos apsaugos priemonių vykdymą ir toliau rengė politiką, kuria siekiama užkirsti kelią kintantiems sukčiavimo modeliams ir su jais kovoti. Kaip ir kiekvienais metais, OLAF taip pat tyrė įtarimus dėl ES institucijų darbuotojų ir narių netinkamo elgesio. Pernai OLAF iš viso baigė nagrinėti daugiau kaip 250 bylų.

Šiandien paskelbtoje 2022 m. OLAF ataskaitoje apžvelgiamos pagrindinės tendencijos ir veiksmai praėjusiais metais: kova su klastojimu ir kontrabanda, ES lėšų (be kita ko, pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę) apsauga ir sukčiavimo prevencijos mechanizmų, skirtų ES finansinei paramai Ukrainai apsaugoti, nustatymas. Pirmą kartą ataskaita pateikiama sąveikiuoju virtualiu formatu.

OLAF generalinis direktorius Ville Itälä pabrėžė: „*OLAF sukauptos žinios, patirtis ir veiksmai duoda apčiuopiamų rezultatų saugant ES biudžetą ir ES piliečius. Infrastruktūrai ir skaitmeninimui skirtų ES mokesčių mokėtojų lėšų apsauga, 531 mln. neteisėtai parduodamų cigarečių konfiskavimas, tarptautiniai veiksmai kovojant su falsifikuotu medumi ir beveik 3 mlrd. EUR sumos sugrąžinimas į ES biudžetą tiriant atvejus, kai nustatyti per maži muitai, yra tik keli OLAF daromo poveikio pavyzdžiai.*

Prevenција išlieka veiksmingiausia kovos su sukčiavimu priemonė. OLAF siekia užtikrinti, kad ES finansinė parama ir investicijos valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse būtų leidžiamos taip, kaip numatyta. Esame tvirtai įsitikinę, kad bendradarbiavimas yra labai svarbus mūsų sėkmei, ir 2022 m. OLAF sustiprino bendradarbiavimą su nacionalinėmis valdžios institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir ES partneriais. OLAF gebėjimas sukurti sąsajas tarp daugelio dalyvių ir žvelgti plačiau išlieka mūsų unikalia ir išskirtine savybe, teikiančia pridėtinės vertės kovai su sukčiavimu Europos Sąjungoje ir už jos ribų.

2022 m. OLAF tiriamosios veiklos rezultatai

- OLAF atliko 256 tyrimus bei pateikė 275 rekomendacijas susijusioms nacionalinėms ir ES valdžios institucijoms.

- OLAF rekomendavo į ES biudžetą susigrąžinti 426,8 mln. EUR ir užkirto kelią neteisėoms 197,9 mln. EUR išlaidoms.
- OLAF ekspertams atliktus 1 017 preliminarių analizių OLAF pradėjo 192 naujus tyrimus.
- OLAF pranešė Europos prokuratūrai apie 71 galimų nusikalstamų veikų atvejį, iš kurių 16 – Europos Komisijos vardu.

ES lėšų apsauga

Kaip ir ankstesniais metais, OLAF tyrimai dėl ES lėšų panaudojimo buvo susiję su įtarimais dėl slaptų susitarimų, manipuliavimo viešųjų pirkimų procedūromis, interesų konfliktų ir išpūstų sąskaitų faktūrų. Tam tikras skaitmeniniu būdu vykdomo sukčiavimo atvejų padidėjimas taip pat patvirtino pastaraisiais metais OLAF pastebėtą tendenciją. 2022 m. OLAF įsteigė *ad hoc* ekspertų grupę, kuri daugiausia dėmesio skiria ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonei (EGADP) skirtoms kovos su sukčiavimu IT priemonėms, ir pradėjo tirti galimo netinkamo EGADP lėšų panaudojimo atvejus.

Klastotojų ir kontrabandininkų stabdymas

Kova su klastojimu ir kontrabanda išlieka pagrindine OLAF veiksmų dalimi. 2022 m. OLAF bendrai organizavo arba parėmė kelias bendras muitinių operacijas ir kitus operatyvinius veiksmus. Šie veiksmai padėjo užtikrinti, kad milijonai suklastotų ir pavojingų prekių būtų konfiskuota prieš joms pasiekiant vartotojus. Pavyzdžiui, konfiskuoti padirbti vaistai, suklastoti ir potencialiai pavojingi žaislai, 531 mln. neteisėtai parduodamų cigarečių ir 14,7 mln. litrų neteisėto vyno, alaus ir spiritinių gėrimų.

Parama Ukrainai ir sankcijų Rusijai vykdymo užtikrinimas

2022 m. Rusija įsiveržė į Ukrainą. OLAF jau ilgą laiką bendradarbiauja su Ukrainos valdžios institucijomis tiek ES biudžeto išlaidų srityje (ES lėšų apsauga), tiek pajamų srityje (muitinių bendradarbiavimas). Nuo karo pradžios OLAF teikia pagalbą Ukrainos kovos su sukčiavimu agentūroms, kad padėtų stiprinti ir tobulinti šalies struktūras, skirtas kovai su sukčiavimu ir korupcija bei apsaugoti dabartinį ir būsimą ES finansavimą. OLAF taip pat atliko svarbų vaidmenį užkertant kelią sankcijų, kurias ES nustatė Rusijai ir Baltarusijai po invazijos į Ukrainą, apėjimui, kaip išsamiau paaiškinta 2022 m. OLAF ataskaitoje.

Kova su netinkamu elgesiu

Net ir vieno ES institucijų darbuotojų ar narių sukčiavimo ar neteisėto elgesio atvejo būtų per daug. ES piliečiai teisėtai tikisi iš ES institucijų, narių ir darbuotojų aukščiausių

elgesio normų. Praėjusiais metais OLAF užbaigė 38 tyrimus dėl ES institucijų darbuotojų ir narių sukčiavimo ar neteisėto elgesio. Šiomis bylomis užtikrinama, kad ES mokesčių mokėtojų pinigai būtų tinkamai leidžiami, ir, užtikrinant aukščiausius elgesio standartus, padedama ginti visos ES reputaciją.

2022 m. OLAF ataskaita pateikiama [OLAF interneto svetainėje](#). Ji prieinama kaip visa sąveikioji versija ir trumpa versija.

OLAF uždaviniai, įgaliojimai ir kompetencija

OLAF uždaviniai yra nustatyti, tirti ir nutraukti su ES lėšomis susijusį sukčiavimą.

Savo uždavinius OLAF vykdo:

- atlikdama nepriklausomus su ES lėšomis susijusio sukčiavimo ir korupcijos atvejų tyrimus, kad visi ES mokesčių mokėtojų pinigai būtų naudojami projektams, galintiems sukurti darbo vietų Europoje ir paskatinti jos ekonomikos augimą,
- tirdama sunkius ES institucijų darbuotojų ir narių nusižengimus ir taip padėdama didinti piliečių pasitikėjimą ES institucijomis,
- formuodama patikimą ES kovos su sukčiavimu politiką.

Kadangi OLAF tyrimai nepriklausomi, ji gali tirti sukčiavimo, korupcijos atvejus ir kitus ES finansiniams interesams kenkiančius nusikaltimus, susijusius su:

- visomis ES išlaidomis – pagrindinės išlaidų kategorijos yra struktūriniai fondai, žemės ūkio politika ir kaimo plėtros fondai, tiesioginės išlaidos ir išorės pagalba;
- kai kurių sričių ES pajamomis, daugiausia muitais;
- įtarimais dėl sunkių ES institucijų darbuotojų ir narių nusižengimų.

OLAF užbaigus tyrimą, kompetentingos ES ir nacionalinės institucijos turi išnagrinėti OLAF rekomendacijas ir priimti sprendimus dėl tolesnių veiksmų. Laikoma, kad visi susiję asmenys yra nekalti, kol jų kaltė neįrodyta kompetentingame nacionaliniame arba ES teisme.

Daugiau informacijos gali suteikti:

Kirill GELMI
Atstovas spaudai
Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF)
Tel. +32 2 29 88146
E. paštas: olaf-media@ec.europa.eu
<https://anti-fraud.ec.europa.eu>

Theresa ZAHRA
Atstovo spaudai pavaduotoja
Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF)
+32 2 29 57270
olaf-media@ec.europa.eu
<https://anti-fraud.ec.europa.eu>

